

ODAM IMMUN HOLATI VA UNI BAHOLASHNING LABORATORIYA USULLARI

Karimova SH. B

*Guliston Davlat Universiteti Tibbiy fundamental
fanlar kafedrası o'qituvchisi*

**Ismatullayeva S.I,
Bobojonov G.S**

83 S -guruh talabarlari

Annotatsiya. Ushbu maqolada odam immun holati va hozirgi kunda qo'llanilayotgan va qo'llanilishi taklif qilinayotgan immun holatni baholashning laborator usullari haqida ma'lumot keltirilgan.

Kalit so'zlar: immunitet, immunoekologik tekshiruv, so'lak testlari, plazma

Mavzuning dolzarbligi: Immunitet tizimi inson tanasining asosiy integral va tartibga soluvchi tizimlaridan biri sifatida so'nggi yillarda tibbiyotning turli sohalari va tegishli mutaxassisliklar bo'yicha mutaxassislarning qiziqish doirasiga tushib qoldi.

Hozirgi vaqtda global tibbiy-ijtimoiy muammoga aylangan immunitet tizimidagi o'zgarishlarga e'tibor, shubhasiz, ushbu kasalliklarning keng tarqalganligi bilan bog'liq.

Ma'lumki, 20-asrning oxiridan boshlab barcha inson patologiyasining uchdan biridan ko'prog'i immunitet tanqisligining klinik belgilari bilan birgalikda yuzaga keladi, bu immunitet tanqisligi holatlarining rivojlanish mexanizmlarini o'rganish muhimligini belgilaydi.

Muhokama: Insonning immunitet holatini baholash zarurati allergik, autoimmun kasalliklar, immunitet tanqisligi holatlarida, immunitetning buzilgan aloqasini aniqlash va davolash usulini tanlash va uning samaradorligini baholash uchun monitoring o'tkazish zarur bo'lganda paydo bo'ladi.

1993 yilda JSST ekspertlari (PHLambert, X. Mazger, T. Miyamoto) tahlil usullarining sezilarli darajada kengaytirilgan ro'yxatini taklif qildilar, ular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1) Immunokimyoviy tadqiqotlar – Ig, sitokinlar, komplement komponentlari, o'tkir faza oqsillari va boshqalarning miqdori va sifatini aniqlash.

2) Hujayra tadqiqotlari - LF subpopulyatsiyasi, LF klonalligi, ularning LF faolligi va sitotoksikligini aniqlash, makro- va mikrofaollikni baholash.

3) Immunogistologik va immunogenetik tadqiqotlar - HLA tiplash, prenatal diagnostika va genetik jihatdan aniqlangan nuqsonlarning merosxo'rlikini aniqlash.

Biroq, 2-toifa immunitet tanqisligi bo'lgan bemorlarning immunitet holatini baholashda uning ko'rsatkichlarida sezilarli o'zgarishlar ko'pincha aniqlanmaydi. Shuni

ham ta'kidlash kerakki, ayrim hollarda mahalliy immunitetni o'rganish periferik immunitetni o'rganishdan ko'ra diagnostika uchun muhimroq bo'lishi mumkin.

Masalan, bronxopulmonal tizimning yuqumli-yallig'lanish yoki allergik kasalliklarida qon tekshiruvni, eng yaxshi holatda, immunitet parametrlarining ba'zi tebranishlarini aniqlaydi. Shu munosabat bilan, immunoekologik tekshiruvni o'tkazishda, majburiy laboratoriya testlari to'plamidan foydalanmasdan, immunitet tizimini bir butun sifatida tashkil etuvchi asosiy komponentlarning har birini baholash uchun bitta informatsion testdan foydalanish kifoya qiladi.

Bir qator mualliflar immunitet holatini baholashga metodologik yondashuvlar uchun asos sifatida past intensivlikdagi atrof-muhit omillari ta'sirida o'ziga xos bo'lmagan reaktivlikdagi o'zgarishlarni aniqlashni, shuningdek, etakchilarni aniqlashni taklif qilishadi.

Bugungi kunda immun holatni sifatli baholash maqsadida quyidagi laborator tekshiruvlar amalga oshiriladi: immunogramma umumiy qon tahlili interferon holati tekshiruvni autoimmunologik tekshiruvlar infeksiyon holat tekshiruvni.

Hozirgi paytda, insonning immunitet holatini aniqlash uchun ko'pincha qon ishlatiladi, unda immun komponent sifatida bir necha sinflarning zardob immunoglobulinlari mavjud.

Biroq, hozirda diagnostik to'plamlar uchun so'lakdan foydalanish nisbatan yangi, rivojlanayotgan texnologiyadir.

Qo'shma Shtatlarda so'lakdan foydalanishga asoslangan OIV infeksiyasini tekshirish usuli allaqachon tasdiqlangan.

Alkogol va giyohvand moddalar kabi tanadagi kimyoviy moddalarning tarkibini aniqlash, homiladorlikni tasdiqlash uchun testlar ham mavjud.

Bundan tashqari, so'lakda ovqat hazm qilish tizimi, o'pka, ko'krak saratoni, shuningdek, Altsgeymer, Parkinson va diabet kabi kasalliklarning paydo bo'lishini ko'rsatadigan o'ziga xos oqsillar aniqlangan.

Xulosa. Odam immun holatini to'g'ri baholash orqali ko'plab kasalliklar va ularning asoratlari oldi olinadi.

So'lak testlari odamning oqsillari va ularning o'zaro ta'siri xaritasini ko'rsatishi mumkin.

Proteinlar kasallik holatini ko'rsatadigan belgilar sifatida ishlaydi. Turli xil oqsillarning, xususan, immunoglobulinlarning konsentratsiyasini aniqlash sog'liq holatini aniqlash imkonini beradi.

ADABIYOTLAR

1. Insonning immunitet holatini baholash / R.V. Petrov, Yu.M. Lopuxin, A.N. Cheredeev va boshqalar - M., 2014.

2. Bykovskaya, G.N. Tibbiy immunologiya / G.N. Bykovskaya, O.S. Slepova. - M.: ACT, 2004.

3. Patologik fiziologiya / N.H Abdullayev, H. Yo. Karimov, B.O'. Irisqulov., 2008.

4. Royt, A. Immunologiya/A. Royt, J. Bro-stoff. - M.: Mir, 2010.

5. Rinologiyada immunologiya, immunopatologiya va immunoterapiya muammolari / ed. USTIDA. Arefieva.-Ufa, 2017.